

راهنمای ملی COPD دستورالعمل پیشگیری، تشخیص و درمان

وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
معاونت بهداشت

دفتر مدیریت بیماری‌های غیرواگیر
کمیته ملی بیماری‌های مزمن تنفسی

۱۳۹۵

عنوان و نام پدیدآور: راهنمای ملی COPD: دستورالعمل پیشگیری، تشخیص و درمان / مولفین گیتی پوردولت... [و دیگران]؛ [برای] وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، معاونت بهداشت، دفتر مدیریت بیماری‌های غیرواگیر، کمیته ملی بیماری‌های مزمن تنفسی.

مشخصات نشر: تهران: مهر طبوبی، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۴۰ ص: مصور(رنگی)، جدول(بخشی رنگی)؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۷۱-۴۴-۳

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: مولفین گیتی پوردولت، مهدی نجمی، رامین سامی، عباس نعمتی، محمدرضا مسجدی، خلیل انصارین....

یادداشت: کتابخانه: ص. ۴۱.

موضوع: بیماری‌های انسدادی

Lungs -- Diseases, Obstructive

موضوع: تنفس -- انسداد -- انسداد

Respiratory organs -- Obstruction

موضوع: تنفس -- انسداد -- پیشگیری

Respiratory Organs -- Obstruction -- Prevention

شناسه افزوده: پوردولت گیتی

شناسه افزوده: ایران. وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی. دفتر مدیریت بیماری‌های غیرواگیر.

کمیته ملی بیماری‌های مزمن تنفسی

رده بندی کنگره: ۹/ب ۱۳۹۵RC۷۷۶

رده بندی دیویی: ۶۱۶/۲۴

شماره کتابشناسی ملی: ۴۴۳۹۳۱۲

نشر مهر طبوبی
Tahrir Toub Publications

تهران، بزرگراه جلال آل احمد، کوچه پروانه، پلاک ۶، واحد ۱۴ تلفک: ۸۸۶۳۵۲۶۱ --- ۸۸۶۳۵۲۶۱

راهنمای ملی COPD دستورالعمل پیشگیری، تشخیص و درمان / مولفین

خدمات نشر: انتشارات مهر طبوبی

صفحه بندی و جلد: کانون آگهی و تبلیغات چکامه آوا

شمارگان: ده هزار جلد

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۵

مولفین: دکتر گیتی پوردولت، دکتر مهدی نجمی، دکتر رامین سامی، دکتر عباس نعمتی، دکتر محمدرضا مسجدی،

دکتر خلیل انصارین، دکتر حسن حیدرنازاد، دکتر محمدرضا پورانارکی، دکتر کیوان گوهری مقدم

زیر نظر: دکتر احمد کوشا

ISBN: 978-600-7671-44-3

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۷۱-۴۴-۳

حق چاپ برای دفتر مدیریت بیماری‌های غیرواگیر محفوظ است

فهرست

صفحه	عنوان
۵	پیشگفتار
۷	تعریف COPD
۷	علل
۷	پاتوژن
۸	علائق بالین
۸	مکانیسم بینی
۹	تشخیص
۹	تعیین شدت بیماری
۱۰	تشخیص افتراقی
۱۲	COPD و بیماری های همراه
۱۲	اقدامات مراقبتی پیشگیرانه
۱۳	ترک دخانیات
۱۳	سیگاری دست دوم و یا قرار گرفتن در معرض دود سیگار دیگران (SHS)
۱۳	گرد و غبار صنعتی و شغلی
۱۳	آلودگی هوای استنشاقی
۱۴	درمان
۱۴	درمان مرحله پایدار بیماری
۱۴	درمان دارویی
۱۵	درمان دارویی بیماران بر اساس مرحله بیماری
۱۷	وسایل کمک درمانی
۱۷	افشانه (MDI)
۱۸	دستگاه های استنشاق پودر خشک (DPI)
۱۸	دستگاه گردافشان (نبولایزر)
۱۹	مداخلات غیردارویی
۱۹	پیشگیری از عوامل خطر
۱۹	ورزش و بازتوانی

۱۹	ارزیابی و درمان سوء تغذیه
۲۰	اکسیژن درمانی
۲۱	حمایت تهویه‌ای
۲۲	جراحی
۲۳	درمان بیماری‌های همزمان
۲۲	مسافرت هوایی
۲۲	پیگیری و مراقبت بیماران
۲۵	پایش بیماری
۲۵	اپرومتری
۲۵	آموزش بیماران
۲۶	واکسیناسیون
۲۸	حمله حاد COPD
۲۸	علل
۲۸	تشخیص
۲۸	درمان
۳۱	پیگیری بیماران مبتلا به حمله حاد در موارد غیربستری
	پیوست‌ها
۳۲	پیوست شماره ۱ - تکنیک‌های استنشاق
۳۶	پیوست شماره ۲ - جدول MRC
۳۷	پیوست شماره ۳ - پرسشنامه CAT
۳۸	پیوست شماره ۴ - فرمولاسیون و دوز معمول داروهای COPL
۴۰	منابع

پیشگفتار

بیماری مزمن انسدادی ریه (COPD) یکی از مهم‌ترین علل مرگ و میر و از معضلات اصلی سیستم‌های بهداشتی در مناطق در جوامع امروزی به‌شمار می‌آید. این بیماری هزینه‌های اقتصادی و اجتماعی زیادی را به بیماران و خانواده‌های ایشان، جامعه و نظام سلامت تحمیل می‌کند. طبق گزارش سازمان جهانی بهداشت بیش از ۲۱۰ میلیون نفر از جمعیت جهان به COPD مبتلا هستند. "به بیش از ۳ میلیون نفر در دنیا در اثر ابتلا به این بیماری جان خود را از دست می‌دهد. تخمین زده می‌شود که طی یک دهه آینده، COPD سومین علت مرگ ناشی از بیماری در جهان شود. مهم‌ترین عامل خطر ابتلا به COPD مصرف سیگار است. از علل دیگر ابتلا به این بیماری می‌توان به تماس‌های شغلی نظیر کار در معادن، آلودگی هوا در شهرها و همچنین آلودگی هوای داخل منزل در اثر استفاده از سوخت‌های بیولوژیک و فسیلی مانند فصولا، سیوای، حطب و زغال سنگ اشاره نمود.

با توجه به ضرورت پیشگیری و کنترل بیماری COPD در کشور، به منظور استاندارد سازی خدمات تشخیص، درمان و مراقبت بیماری، دفتر مدیریت بیماری‌های غیرواگیر با همکاری کمیته ملی بیماری‌های مزمن تنفسی، اولین راهنمای ملی COPD را تدوین نمود. این راهنما براساس آخرین منابع معتبر علمی و همچنین با کسب نظر از انجمن متخصصین ریه تهیه و با توجه به شرایط و امکانات کشور بومی سازی شده است. امیدوارم که با یاری خداوند متعال و با بهره‌گیری از این دستورالعمل بتوانیم گام‌های بلند و موثری در کنترل این بیماری و ارائه خدمت به نیازمندان و بیماران جامعه برداریم.

ضمن تشکر از همکاری سرکار خانم کتابیون کاتب صابر کارشناس اداره بیماری‌های مزمن تنفسی و معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی ساوه، از همکاران محترم انجمن متخصصین ریه و اعضا محترم کمیته ملی بیماری‌های مزمن تنفسی که در تدوین این راهنما ما را یاری نمودند به شرح ذیل قدردانی می‌گردد: (به ترتیب حروف الفبا)

دکتر خلیل انصارین (رئیس انجمن متخصصین ریه و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز)

دکتر گیتی پوردولت (عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی)

دکتر حسن حیدر نژاد (عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی)

دکتر حماد رضا زاهد پور انارکی (عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران)

دکتر امین سامی (عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان)

دکتر کیوان گوه‌ر مقدم (عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران)

دکتر محمدرضا مسیحی (عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی)

دکتر مهدی بهمن رئیس اداره بیماری‌های مزمن تنفسی دفتر مدیریت بیماری‌های غیرواگیر)

دکتر عباس نعمتی (مدیر انجمن متخصصین ریه)

دکتر احمد کوشا

رئیس دفتر مدیریت بیماری‌های غیرواگیر